

Lovforslag nr. L 85

Folketinget 2024-25

Fremsat den 7. november 2024 af social- og boligministeren (Sophie Hæstorp Andersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om socialtilsyn

(Ophør af Social- og Boligstyrelsens auditfunktion)

§ 1

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 908 af 3. juli 2024, foretages følgende ændring:

1. Kapitel 5 ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2025.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Det fremgår af regeringens (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) 2030-plan, at regeringen vil præsentere et flerårigt arbejdsprogram på det statslige område, som bl.a. har til formål at understøtte opgavebortfald og begrænse administration i staten. Det statslige arbejdsprogram kommer i tillæg til de flerårige samarbejdsprogrammer med KL og Danske Regioner, som skal understøtte kommuners og regioners arbejde med administrationsbesparelser.

Opgavebortfaldet er præsenteret som led i forslag til finanslov for 2025, og dette omfatter også opgaver på social- og boligområdet.

På den baggrund indeholder dette lovforslag forslag om, at kapitel 5 i lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 908 af 3. juli 2024 (herefter socialtilsynsloven), skal ophæves. Dette vil medføre, at Social- og Boligstyrelsens auditfunktion vil ophøre, og vil indebære, at de fem socialtilsyn fremover selv vil have ansvaret for at sikre koordinering og ensartet praksis.

2. Ophør af Social- og Boligstyrelsens auditfunktion

2.1. Gældende ret

Det følger af gældende ret, at Hjørring (Socialtilsyn Nord), Silkeborg (Socialtilsyn Midt), Faaborg-Midtfyn (Socialtilsyn Syd), Holbæk (Socialtilsyn Øst) og Frederiksberg (Socialtilsyn Hovedstaden) Kommuner siden 2014 har varetaget funktionen som socialtilsyn. Funktionen som socialtilsyn indebærer, at de fem kommuner godkender og fører driftsorienteret tilsyn med en lang række sociale tilbud, alkoholbehandlingssteder og plejefamilier. Opgaven varetages på den enkelte kommunalbestyrelses ansvar, og socialtilsynene er ikke underlagt instruktionsbeføjelser fra statslige myndigheder.

Det følger af socialtilsynslovens § 1, at formålet med socialtilsynene, er, at ”bidrage til at sikre, at borgerne ydes en indsats, der er i overensstemmelse med formålet med offentlige og private tilbud efter lov om social service, barnets lov og kapitel 40 i sundhedsloven”. Formålet skal nås gennem ”en systematisk, ensartet, uvildig og fagligt kompetent varetagelse af opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbuddene”.

For at understøtte de fem socialtilsyn og opfyldelsen af formålet blev der i forbindelse med etableringen af socialtilsynene oprettet en auditfunktion i Social- og Boligstyrelsen.

Det fremgår således af kapitel 5 i socialtilsynsloven, at Social- og Boligstyrelsen løbende understøtter socialtilsynene i udførelsen af opgaven med at godkende og føre driftsorien-

teret tilsyn og følger socialtilsynenes praksis for at sikre, at socialtilsynene opfylder lovens formål.

Social- og Boligstyrelsen samler derudover oplysninger, som Social- og Boligstyrelsen bl.a. hvert år anvender til udarbejdelse og offentliggørelse af en rapport om socialtilsynenes virksomhed. Årsrapporten fokuserer bl.a. særligt på om der er områder, hvor socialtilsynene har en uensartet praksis. Kommunalbestyrelserne i de ansvarlige kommuner behandler Social- og Boligstyrelsens årlige rapport om socialtilsynenes virksomhed på et møde.

2.2. Social- og Boligministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som led i regeringens forslag til finansloven for 2025, er der inden for de enkelte ministeriers ressortområder identificeret områder, hvor der kan foretages relevante besparelser i form af opgavebortfald. Regeringen har på den baggrund besluttet, at auditfunktionen skal nedlægges som led i besparelserne på det statslige område.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det fremgår af Rammeaftalen om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet, delaftale om det specialiserede socialområde, En bæredygtig udvikling af socialområdet, der er indgået som led i forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2025, og af Aftale om kommunernes økonomi for 2025, at reglerne om socialtilsynet skal ændres, så socialtilsynet bliver mere effektivt og mere risikobaseret, tilsynstrykket for sociale tilbud lettes og socialtilsynsmodellen forenkles.

Det foreslås, at kapitel 5 i socialtilsynsloven ophæves. Med forslaget foreslås det dermed at ophæve socialtilsynslovens § 24. Forslaget vil medføre, at den nuværende auditfunktion, som varetages af Social- og Boligstyrelsen, vil skulle ophøre.

Forslaget vil indebære en afvikling af den overvågning og støtte som auditfunktionen har ydet til de kommunale socialtilsyn.

Ansvar for koordinering og ensartet praksis på tværs af de fem socialtilsyn påhviler herefter de fem socialtilsyn.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vil medføre reducerede statslige udgifter på 7,1 mio. kr. (2025-priser) årligt fra 2025 og frem. Hele udgiftsreduktionen vil være i Social- og Boligstyrelsens auditfunktion, som nedlægges med lovforslaget. Reduktionen skønnes at svare til cirka 10 statslige årsværk.

Lovforslaget forventes ikke at medføre væsentlige mer- eller mindreudgifter for kommuner eller regioner.

Lovforslaget vurderes ikke at have væsentlige implemente-

ringskonsekvenser, idet bemærkes, at socialtilsynene i højere grad selv vil skulle varetage arbejdet med kontrol, ligesom de selv vil skulle sikre, at der opretholdes ensartet praksis.

De syv principper for digitaliseringsklar lovgivning vurderes ikke at have relevans for lovforslaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vil ikke medføre administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 14. september 2024 til den 14. oktober 2024 (31 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Alkohol & Samfund, Ankestyrelsen, Bedre Psykiatri, Brukerforeningen for aktive stofbrugere, BUPL Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund - forbundet for pædagoger og klubfolk, Børne- og kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Dansk Erhverv, Dansk Friskoleforening, Danske Handicaporganisationer (DH), Dansk Industri (DI), Danske Regioner, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, De Anbragtes Vilkår (DAV), Foreningen af døgn- og dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD), Foreningen af Frie fagskoler, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD FSR - danske revisorer, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening (KL), Landsorganisation af Kvindekrisecentre (LOKK), Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS), LEV, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere (LAP), Landsforeningen af VæreSteder (LVS), Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS), Landsforeningen for Socialpædagoger, Plejefamiliernes Landsforening (PLF), Red Barnet, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af boformer for hjemløse i Danmark (SBH), SAND - De hjemløses landsorganisation, Selveje Danmark, SIND - Landsforeningen for psykisk sundhed, Socialt Lederforum, Socialtilsyn Hovedstaden, Frederiksberg Kommune, Socialtilsyn Midt, Silkeborg Kommune, Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune, Socialtilsyn Syd, Faaborg-Midtfyn Kommune, Socialtilsyn Øst, Holbæk Kommune, Socialpædagogerne, , TABUKA - Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte, Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF) og Unicef Danmark.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget vil medføre reducerede udgifter til de statslige opgaver i forbindelse med socialtilsynene. Lovforslaget forventes ikke at medføre væsentlige mer- eller mindreudgifter for kommuner eller regioner.	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikkeerhvervsrettet EUregulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 24, stk. 1, i socialtilsynsloven, at Social- og Boligstyrelsen løbende understøtter socialtilsynene i udførelsen af opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn. Social- og Boligstyrelsen følger derudover løbende socialtilsynenes praksis for at sikre, at socialtilsynene opfylder lovens formål, jf. § 1, så det sikres, at godkendelses- og tilsynopgaven varetages på en systematisk, ensartet, uvildig og fagligt kompetent måde.

Ifølge § 24, stk. 2, i socialtilsynsloven skal socialtilsynene efter beslutning fra Social- og Boligstyrelsen deltage i de aktiviteter, som Social- og Boligstyrelsen iværksætter for at sikre, at socialtilsynene opfylder lovens formål, jf. § 1.

Det følger af § 24, stk. 3, i socialtilsynsloven, at socialtilsynene skal tilvejebringe og indsende de oplysninger, som Social- og Boligstyrelsen anmoder om.

Efter § 24, stk. 4, i socialtilsynsloven offentliggør Social- og Boligstyrelsen hvert år en rapport om socialtilsynenes virksomhed. Årsrapporten skal bl.a. indeholde en status på de fem socialtilsyns virksomhed i det seneste år og vise udviklingen i socialtilsynenes opgave med at godkende og føre tilsyn med tilbud, jf. § 4, stk. 1. Årsrapporten skal særlig fokusere på, om det enkelte socialtilsyns praksis opfylder lovens formål, jf. § 1, og om der er områder, hvor socialtilsynene har en uensartet praksis.

Det følger af § 24, stk. 5, i socialtilsynsloven, at kommunalbestyrelsen, jf. § 2, stk. 2, behandler Social- og Boligstyrelsens årlige rapport om socialtilsynenes virksomhed, jf. stk. 4, på et møde, senest 3 måneder efter at rapporten er offentliggjort.

Ifølge § 24, stk. 6, i socialtilsynsloven kan social- og bo-

ligministeren efter inddragelse af Social- og Boligstyrelsen fastsætte nærmere regler for socialtilsynets udførelse af opgaven med at godkende og føre tilsyn med tilbud, jf. § 4, stk. 1, herunder om formen og tilrettelæggelsen af denne, for at sikre, at socialtilsynene opfylder lovens formål, jf. § 1, og har en systematisk, ensartet, uvildig og fagligt kompetent godkendelses- og tilsynspraksis.

Det foreslås, at *kapitel 5* ophæves.

Med forslaget foreslås det dermed at ophæve socialtilsynslovens § 24.

Forslaget vil medføre, at Social- og Boligstyrelsens auditfunktion vil ophøre. Dette vil medføre, at auditfunktionens understøttende aktiviteter i forhold til de fem socialtilsyn vil ophøre, og at den løbende overvågning og centrale koordinering vil forsvinde. Derudover vil forslaget medføre, at Social- og Boligstyrelsens årlige rapport om socialtilsynenes virksomhed ikke længere vil blive udarbejdet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2025.

Forslaget vil betyde, at auditfunktionen i Social- og Boligstyrelsen vil ophøre med udgangen af 2024. Dette gælder også for igangværende opgaver.

Det bemærkes, at socialtilsynsloven ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Lovforslaget vil derfor ikke gælde for Færøerne og Grønland.

◇

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 1

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 908 af 3. juli 2024, foretages følgende ændring:

1. *Kapitel 5* ophæves.

Kapitel 5

Social- og Boligstyrelsens opgaver vedrørende socialtilsynene

§ 24. Social- og Boligstyrelsen understøtter løbende socialtilsynene i udførelsen af opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn. Social- og Boligstyrelsen følger derudover løbende socialtilsynenes praksis for at sikre, at socialtilsynene opfylder lovens formål, jf. § 1, så det sikres, at godkendelses- og tilsynsopgaven varetages på en systematisk, ensartet, uvildig og fagligt kompetent måde.

Stk. 2. Socialtilsynene skal efter beslutning fra Social- og Boligstyrelsen deltage i de aktiviteter, som Social- og Boligstyrelsen iværksætter for at sikre, at socialtilsynene opfylder lovens formål, jf. § 1.

Stk. 3. Socialtilsynene skal tilvejebringe og indsende de oplysninger, som Social- og Boligstyrelsen anmoder om.

Stk. 4. Social- og Boligstyrelsen offentliggør hvert år en rapport om socialtilsynenes virksomhed. Årsrapporten skal bl.a. indeholde en status på de fem socialtilsyns virksomhed i det seneste år og vise udviklingen i socialtilsynenes opgave med at godkende og føre tilsyn med tilbud, jf. § 4, stk. 1. Årsrapporten skal særlig fokusere på, om det enkelte socialtilsyns praksis opfylder lovens formål, jf. § 1, og om der er områder, hvor socialtilsynene har en uensartet praksis.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen, jf. § 2, stk. 2, behandler Social- og Boligstyrelsens årlige rapport om socialtilsynenes virksomhed, jf. stk. 4, på et møde, senest 3 måneder efter at rapporten er offentliggjort.

Stk. 6. Social- og boligministeren kan efter inddragelse af Social- og Boligstyrelsen fastsætte nærmere regler for socialtilsynets udførelse af opgaven med at godkende og føre tilsyn med tilbud, jf. § 4, stk. 1, herunder om formen og tilrettelæggelsen af denne, for at sikre, at socialtilsynene opfylder lovens formål, jf. § 1, og har en systematisk, ensartet, uvildig og fagligt kompetent godkendelses- og tilsynspraksis.